

מרץ 2017

עבור:

הנדון: טיפול בנערות וצעירות בעיר חיפה

בהמשך לפנייתכם אלינו:

1. אגף הרווחה של עיריית חיפה מעניק שירות על כל רצף הצרכים של נערות וצעירות תושבות העיר חיפה: טיפול ישיר (בנושאים שונים הקשורים לעולמן של נערות וצעירות: קשרים עם קבוצת שווים, דימוי אישי, יחסים עם הורים, שימוש בסמים ובאלכוהול, רצף הזנות ועוד'), תהליכים למיצוי זכויות מול שירותים בקהילה (בריאות, ביטוח לאומי דיור) ותיווך מול מסגרות חינוך/תעסוקה.

2. סה"כ מטופלות בטיפול ישיר 352 נערות מתוכן 67 מהמגזר הערבי.

3. כוח אדם ומגזר:

<u>מגדר</u>	<u>מגזר ערבי</u>	<u>מספר עובדות במסגרות/תכניות</u>	<u>מספר תקנים במסגרות/תכניות</u>	<u>מספר מסגרות/תכניות בקהילה</u>	<u>5 מחלקות אזוריות - מספר עובדות</u>	<u>5 מחלקות אזוריות - מספר תקנים</u>
נשים	3	5	3	5 (בית חם מעטפת מרכז אורות דירת מעבר תכנית הילה)	13	8

1. תכניות ההילתיות / תקציב / אוכלוסיית יעד

מגזר	מספר נערות/ צעירות	תקציב ייעודי למגזר ערבי	עלות עירונית	עלות עמותה	עלות ממשלתית	עלות כוללת	ארגון מפעיל	שם תכנית
1	4		42,420 ש"ח	---	127,260 ₪	169,680 ש"ח	עיריית חיפה	דירת מעבר
17	17	תקציב צבוע מגזר ערבי	139,140 ₪	---	417,420 ₪	556,560 ש"ח	עיריית חיפה	מרכז אורות (עד"י)
-	30 (מגזר אתיופי)	(79,118 ש"ח	---	237,322 ₪	316,440 ש"ח	עיריית חיפה	בית חם מגל
-	5 (מגזר אתיופי)	(---	---	225,230 ש"ח	225,230 ש"ח	עיריית חיפה	מעטפת
21	82		60,000 ₪ + 70,000	שווה כסף הדרכות	210,000 ש"ח	340,000 ש"ח	עמותת עלם	ערים בלילה
60	250		75,000 ₪ + 42,138 כספי תמיכות עירוניות.	383,000 ש"ח	250,000 ש"ח	750,000 ש"ח	עמותת "חצר נשית"	חצר נשית
28	28	תקציב "צבוע	50,000 ₪ (עלות שכר)	---	---	---	עיריית חיפה	מרחב נערות-

		מגזר ערבי	מדריכות)				ואדי	
20	37		630,000		משרד החינוך-מממן שכר מורים - בנפרד. 450,000 ש"ח שכר כ"א טיפול וביטוח תלמידים	1,050,000	עיריית חיפה +משרד החינוך	תכנית הילה
			2,322,000 ש"ח		6,966,000 ש"ח	<u>9,288,000</u>		מסגרות חוץ ביתיות
30	45	תקציב שנבע בהחלט ה ועדת היגוי של התכנית הלאומי ת בחיפה לנערות מגזר ערבי	52,500 ₪		157,500 ₪	210,000 ₪		"גשרים" בשלוש שכונות בעיר: חליסה / שוק תלפיות ונוה דוד
6	26		131,580		394,740	526,320	עיריית חיפה	טיפול בהתמכרו יות
3	18		175,000		525,000	700,000	בית חולים	פעילות

							בני ציון	
13	75		279,450		838,350	1,117,800	בית חולים בני ציון	מרכז טיפול לנפגעות פגיעה מינית
199	618		4,148,346	383,000	10,798,822	15,250,030		סה"כ
			ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח		

תאור התכניות

דירת מעבר - מיועדת ל-4 צעירות ללא עורף משפחתי שזקוקות למעטפת ליווי והכנה לחיי עצמאות. מלוות בעו"ס ב-1/3 משרה ומדריכה ב-1/4 משרה שישנה איתן בדירה.

מרכז אורות - נותן מענה לימודי חברתי וטיפולי ל-17 נערות ערביות שנשרו מבית הספר. פתוח 5 ימים בשבוע כולל צוות של עו"ס ב-75% מדריכה 20 ש"ש ואם בית 30 ש"ש. כולל הזנה, פעילויות העשרה.

בית חם מגל - נותן מענה טיפולי חברתי אחה"צ לנערות מתגוררות בקהילה. נותן מענה ל-30 נערות. (רובן אתיופיות) פתוח 5 ימים בשבוע, 6 שעות כל יום, כולל עו"ס ב-90% מדריכה 50% ואם בית 75%.

מעטפת - מופעל ע"י העירייה, מיועדת ל-5 נערות אתיופיות - מתאמת עו"ס ב-50% תקציב מקסימלי 225,230 ₪

ערים בלילה - נותן מענה לנערות ונערים צעירות וצעירים על רצף הזנות. מופעל על ידי עמותת עלם. במקום מרחב הפתוח כעת 3 ימים בשבוע. נותן מענה של הזנה, טיפול סיוע במימוש זכויות, סיוע בתחום התעסוקה. עוסקים גם באיתור אקטיבי ברחוב, וברשתות החברתיות.

החצר הנשית - נותן מענה לנערות וצעירות. מרחב פתוח ובטוח המופעל 3 ימי בשבוע. מופעל על ידי עמותת החצר הנשית. כולל צוות של עו"ס מנהלת. עו"ס מרחב, ספרית, אחראית תחום תעסוקה מתנדבים וגיוס משאבים. נותן מענה טיפולי חברתי, מימוש זכויות, סיוע בתחום התעסוקה, שירותי מספרה בחינם, איתור והזנה.

מרחב בטוח לנערות ערביות באזור הואדי- בשותפות עם מרכז קהילתי אחוה שבשכונת ואדי ניסנאס. חלק מהנערות מטופלות ברווחה. המדריכות במימון מח הספורט בעירייה. פועל פעמיים בשבוע. מסגרת חברתית מניעתית לנערות בגילאי 13-17.

בתכנון:

1. **2 בתים** חמים לנערות מהמגזר הערבי. בשכונת חליסה ובשכונת הדר תחתון. כל בית חם יעבוד יומיים בשבוע ומיועד כל אחד ל-15 נערות בגילאי 13-17. בכל מסגרת תפעל עו"ס 33%, מדריכה 33% ואם בית 33%. תקציב מקסימלי לכל בית: $2 * 151200 = 302,400$ ש"ח
2. סדנת אמהות ונערות מהחברה הערבית, תושבות שכונת הדר - בנושא טיפוח, דימוי גוף, יחסי אמהות נערות- בעלות 7000 ש
3. העסקת מדריכה מאתרת באזור קריית שמואל- העסקה אושרה, 20,000 ש"ח לשנה.
4. סדנת מודעות והגנה עצמית לנערות מכל המגזרים בשכונת הדר כ-5000 ש"ח
5. בתוך מסגרת תכנית ערים בלילה יפתח מרחב לינה, **הל"ב**, לנערות-צעירות מכל המגזרים, שיהיה פתוח כל השנה. יתוגבר בצוות של מדריכים. משרד הרווחה יממן **907,000 ש**

תקציב ייעודי למגזר ערבי

- אחד מעקרונות העבודה המובילים בפעולת אגף הרווחה היא עבודה רגישת תרבות. הדבר בא לידי ביטוי בכל תכנית המתוארת בטבלה: העסקת עובדות ומדריכות דוברות ערבית, הזנה מותאמת תרבות, ימי חופשה ועבודה ופעילות מותאמות תרבות, עיסוק בסוגיות דו קיום בדגש על עיבוד נרטיבים מגזריים ועוד.
- אגף הרווחה של עיריית חיפה פועל להתאמת שירותים רגישי תרבות לכל מגזר המטופל בעיר, כולל המגזר הערבי, כולל נערות- צעירות מהמגזר הערבי. לצורך כך מקיים ועדה ייחודית בתכנית הלאומית אשר שמה דגש על מיפוי צרכים ייחודיים מתן מענים ושיתופי פעולה שיש לקיים על מנת להוציא תוכניות אלו לאור. כדוגמאות כך פועלות שלוש תכניות "גשרים", מרחב נערות בואדי ניסנאס,
- מתקיים קשר רציף בין שירותי הרווחה, שירותי החינוך התרבות והספורט של העירייה (הן ברמת מטה והן ברמת שטח), שירותי דת (בעיקר מנהיגי דת מוסלמים,

במטרה ולטייב תכניות הטיפול הפרטניות וסוגיות קהילתיות הייחודיות לנערות מהמגזר (אירוסין בגיל צעיר).
- בעיר חיפה לא פועלות פנימיות מטעם העיר. נערות צעירות אשר נזקקות בתכנית טיפול אישית לסידור חוץ ביתי מושמות במגוון מסגרות המופעלות בפיקוח ואישור של משרד הרווחה ברחבי הארץ.

- על מנת לצמצם עד כמה שניתן הנתק מהמשפחה יש העדפה למסגרות הסמוכות לעיר חיפה. בשנת 2016 הושמו 90 נערות בסידורים חוץ ביתיים. 31 מהמגזר הערבי
- עלות מימון שהות של נערות במסגרות חוץ ביתיות שונה ממסגרת למסגרת על פי מאפייני המסגרת. ממוצע עלות לנערה לחודש 8600 שקלים = 774000 ₪ לחודש. 9,288,000 ש"ח לשנה.

בתים חמים

בהמשך למתואר בטבלה

- בחיפה פועל בית חם אחד- מיועד לנערות המתגוררות בסביבתו. היות וממוקם בשכונת חטיבת כרמלי בעיר חיפה- (בה מתגוררת אוכלוסייה ממוצא אתיופאי)- רוב הנהנות בו הן נערות מהמגזר האתיופאי.
- הקריטריונים לבחינת הקמת בית חם:
 - רמת הנזקקות (הצרכים שעולים בשטח. מהו מספר הנערות, גילאים. אשר מאותרות בקהילה, מטופלות בשירותי רווחה אשר נזקקות למענה רגשי – חברתי- לימודי) על רצף סיכון.
 - הערכת הצוות (על פי בדיקה מול הנערות והוריהן) כי הנערות והוריהן רוצות ותהננה מהשירות.
 - הערכת הצוות (על פי בדיקה של עובדות הנערות) עם מנהיגי הקהילה.
 - קיומו של מבנה שיכול לשמש בית חם. המבנה צריך לכלול חדר מרכזי, חדר לעו"ס לשיחות פרטניות, מטבח שירותים, מיזוג, במקום נגיש ובטוח לנערות.
 - אישור לתקציב מול משרד הרווחה 75% ומול העירייה שתעשה מציג של 25%.

- בשנים 2015 – 2016 לא הוגשו בקשות לבתים חמים. כאמור בשנת 2017 יפתחו 2 בתים חמים לנערות מהמגזר הערבי (כמפורט לעיל).
- בחיפה לא פועלים מעגלי בנות.

תעסוקה

עיריית חיפה מפעילה בשיתוף משרד הרווחה מרכז תעסוקה עירוני. מחויבים לתת שירות ל-1,000 לקוחות פעילים חדשים בכול שנה. 70% מתוכם הנם לקוחות ישירים של אגף הרווחה ו-30% הנם בעלי פרופיל רווחתי כפי שהוגדר ע"י המשרד.

המרכז מפעיל מגוון רחב של תכניות העצמה ושיקום תעסוקתי :

- רכזי פרט (תעסוקה) - עובדות במחלקות לש"ח ובמרכז התעסוקה
- עו"ס מומחה תעסוקה – מקיימות טיפול פרטני תומך ליווי לעולם תעסוקה
- רמפה – ליווי ותמיכה לאנשים עם מוגבלויות לשיקום תעסוקתי
- סטרייב – תכנית העצמה לשילוב בעולם העבודה
- תעסו-קו
- מעגל העבודה
- אפיקים משלבת - מתוכן 5 נשים ערביות
- קורסי העשרה והעצמה: קורסי עברית תעסוקתית, קורסי הכרת המחשב
- שתי תכניות של "אשת חיל" המיועדות להעצמה ושיקום תעסוקתי לנשים ערביות – משתתפות 86 נשים.
- בחיפה פועלת תכנית "אפיקים" בה השתתפו 22 משתתפים מתוכם כ-7 ערבים.

בברכה

הלוי זיוה , עו"ס
מנהלת ת. נערות וצעירות

קיפרמן מאירה, עו"ס
מנהלת אגף הרווחה